

Lesbrief: Sam en Saar en het geheim van de bronzen bijl

Voor groep 6-8 van het basisonderwijs

Introductie

Deze lesbrief biedt handvatten om het boek "Sam en Saar en het geheim van de bronzen bijl" te behandelen in de klas. Het materiaal is geschikt voor 3-4 lessen van ongeveer 60 minuten.

Leerdoelen

Na deze lessen kunnen de leerlingen:

- Uitleggen wat archeologie is en hoe archeologen werken
- Beschrijven hoe mensen leefden in de Bronstijd
- Verschillende voorwerpen uit de Bronstijd herkennen en hun functie benoemen
- Verbanden leggen tussen het verleden en het heden
- Hun eigen mening vormen over het belang van archeologische vondsten

Aansluiting bij kerndoelen

- Kerndoel 51: De leerlingen leren gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen
- Kerndoel 52: De leerlingen leren over kenmerkende aspecten van verschillende tijdvakken
- Kerndoel 56: De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed

Les 1: Kennismaking met archeologie

Voorkennis activeren (15 min)

- Klassengesprek: Wat weten de leerlingen al over archeologie?
- Inventariseer welke oude voorwerpen leerlingen thuis hebben
- Bekijk samen de cover van het boek

Voorlezen en bespreken (30 min)

- Lees hoofdstuk 1 voor
- Bespreek de volgende vragen:
 - * Waarom is Sam zo gefascineerd door de bronzen bijl?
 - * Wat zou jij doen als je zoiets bijzonders vond?
 - * Waarom is het belangrijk om voorzichtig om te gaan met oude voorwerpen?

Afronding (15 min)

- Leerlingen tekenen hun eigen "archeologische vondst"
- Korte presentatie in tweetallen over elkaars tekening

Les 2: De Bronstijd

Tijdslijn maken (20 min)

- Klassikaal een tijdslijn maken van Steentijd tot nu
- De Bronstijd markeren en belangrijke kenmerken bespreken

Onderzoeksopdracht (30 min)

Leerlingen werken in groepjes en onderzoeken:

- Hoe maakte men brons?
- Welke voorwerpen werden van brons gemaakt?
- Hoe verhandelde men bronzen voorwerpen?

Presentatie (10 min)

- Groepjes delen hun belangrijkste ontdekkingen

Les 3: Zelf op onderzoek uit

Vorbereiding (15 min)

- Bekijk samen verschillende archeologische voorwerpen (foto's)
- Bespreek hoe archeologen te werk gaan

Praktijkopdracht (35 min)

Leerlingen doen een "mini-opgraving":

- In bakken met zand zijn (replica) voorwerpen verstoep
- Leerlingen graven voorzichtig en documenteren hun vondsten
- Ze maken tekeningen en beschrijven wat ze vinden

Reflectie (10 min)

- Wat hebben we geleerd over het werk van archeologen?
- Waarom is nauwkeurig werken zo belangrijk?

Les 4: Creatieve verwerking

Verhalen schrijven (30 min)

- Leerlingen kiezen een voorwerp uit het boek
- Ze schrijven een kort verhaal over hoe dit voorwerp in de grond terecht kwam
- Ze gebruiken hierbij historische details uit het boek

Voorlezen en afsluiting (30 min)

- Leerlingen lezen hun verhalen voor
- Klassikale discussie over wat we hebben geleerd
- Quiz over de Bronstijd en archeologie

Differentiatie

Voor sterke leerlingen

- Extra onderzoeksoopdrachten over metaalbewerking in de Bronstijd
- Vergelijking maken met andere culturen in dezelfde periode

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben

- Werken met een maatje
- Vereenvoudigde versie van de opdrachten
- Meer visuele ondersteuning

Benodigde materialen

- Het boek "Het geheim van de bronzen bijl"
- Afbeeldingen van archeologische vondsten
- Tijdlijnmateriaal
- Bakken met zand voor de "opgraving"
- (Replica) voorwerpen
- Tekenmateriaal
- Schrijfmateriaal

Evaluatie

De leerling kan

- Uitleggen wat archeologie is
- Beschrijven hoe mensen leefden in de Bronstijd
- Zorgvuldig werken met historische voorwerpen
- Zijn/haar bevindingen presenteren
- Samenwerken in groepjes